

**Briuselis, 2025 m. liepos 14 d.
(OR. en)**

11578/25

**ENER 366
CLIMA 271
CONSOM 138
TRANS 303
AGRI 349
IND 273
ENV 697
COMPET 735
FORETS 51
DELECT 101**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. liepos 9 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Dalykas:	KOMISIJO DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../... 2025 07 08 kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1788 papildoma nustatant metodiką, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2025) 4674 final.

Pridedama: C(2025) 4674 final

Briuselis, 2025 07 08
C(2025) 4674 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2025 07 08

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1788 papildoma nustatant metodiką, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių (toliau – Direktyva) reikalaujama, kad Komisija nustatytų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo vertinimo metodiką. Mažo anglies dioksido pėdsako kuro apskaitos metodikoje turėtų būti atsižvelgiama į per visą gyvavimo ciklą išmetamą teršalų kiekį ir netiesiogiai išmetamą teršalų kiekį, atsirandantį nukreipiant pastoviuosius įvedinius nuo mažo anglies dioksido pėdsako kuro gamybos, taip pat į pradinės grandies išmetamą metano kiekį ir faktinius anglies dioksido surinkimo rodiklius. Siekiant užtikrinti reikiamą nuoseklumą, metodikoje taikomas panašus požiūris, kaip ir Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2023/1185 nustatytoje metodikoje, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą ir perdirbtos anglies kurą.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

Kadangi šis deleguotasis aktas yra techninio pobūdžio, dėl jo nereikėjo atlikti poveikio vertinimo ar rengti atvirų viešų konsultacijų. Jų paprastai reikia tik pagrindinėms iniciatyvoms.

Deleguotasis aktas grindžiamas kelių Komisijos vykdytų konsultacijų, įskaitant ekspertų grupės posėdžius 2024 m. lapkričio 7 d. ir 2025 m. gegužės 19 d. ir du suinteresuotųjų subjektų praktinius seminarus, rezultatais.

Nuo 2024 m. rugsėjo 27 d. iki 2024 m. spalio 18 d. akto projektas buvo skelbiamas Geresnio reglamentavimo portale, kad visuomenės atstovai galėtų pareikšti savo nuomonę.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Deleguotasis aktas priimamas pagal Direktyvos 9 straipsnio 5 dalį. Ja Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo nustatoma išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo vertinimo metodika.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2025 07 08

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1788 papildoma nustatant metodiką, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB¹, ypač į jos 9 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) mažo anglies dioksido pėdsako kuro išmetamo ŠESD kiekio apskaitos metodikoje turėtų būti atsižvelgiama į per visą gyvavimo ciklą išmetamą teršalų kiekį ir netiesiogiai išmetamą teršalų kiekį, atsirandantį nukreipiant pastoviuosius įvedinius nuo mažo anglies dioksido pėdsako kuro gamybos, taip pat į pradinės grandies išmetamą metano kiekį ir faktinius anglies dioksido surinkimo rodiklius. Siekiant užtikrinti šiame reglamente nustatytos metodikos nuoseklumą su išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo dėl atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir perdirbtos anglies kuro naudojimo vertinimo metodika, turėtų būti taikomi panašūs išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo vertinimo metodai, kaip ir Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2023/1185²;
- (2) Deleguotajame reglamente (ES) 2023/1185 nustatyta metodika taikoma nustatant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą dėl atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir perdirbtos anglies kuro, kuris yra mažo anglies dioksido pėdsako kuro pakategorė. Todėl tikslinga šiame reglamente nustatytos metodikos netaikyti perdirbtos anglies kurui;

¹ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB (OL L, 2024/1788, 2024 7 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

² 2023 m. vasario 10 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/1185, kuriuo nustatant minimalią išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo dėl perdirbtos anglies kuro naudojimo ribą ir pateikiant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir perdirbtos anglies kuro naudojimo vertinimo metodiką papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, (OL L 157, 2023 6 20, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1185/oj).

- (3) Direktyvoje (ES) 2024/1788 nustatyta mažo anglies dioksido pėdsako kuro sertifikavimo sistema yra visiškai suderinta su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001³ nustatyta atsinaujinančiųjų išteklių kuro sertifikavimo sistema. Todėl mažo anglies dioksido pėdsako kurui gaminti naudojamos žaliavos ir pats mažo anglies dioksido pėdsako kuras turėtų būti atsekami Sąjungos duomenų bazėje taip pat, kaip žaliavos, naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių kurui gaminti, ir pats atsinaujinančiųjų išteklių kuras. Todėl, kalbant apie pradinės grandies išmetamo metano kiekio vertę, tikslinga skirti pavienės kuro partijas ir žaliavas, remiantis kuro, naudojamo mažo anglies dioksido pėdsako kurui gaminti, tiekėjo su metanu susijusiu aprašu;
- (4) vandenilio visuotinio atšilimo potencialas dar nenustatytas taip tiksliai, kad jį būtų galima įtraukti į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodiką. Todėl atitinkamos vandenilio visuotinio atšilimo potencialo vertės turėtų būti įtrauktos iš karto, kai moksliniai įrodymai taps pakankamai brandūs, ir taikomos vandenilio nutekėjimo poveikiui visoje tiekimo grandinėje matuoti pagal išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos metodikas, taikomas tiek mažo anglies dioksido pėdsako kurui, tiek nebiologinės kilmės kurui iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių;
- (5) metodikoje išmetamų teršalų surinkimas ir saugojimas turėtų būti laikomas išmetamo ŠESD kiekio mažinimu, kai teršalai nuolat saugomi geologinėje saugykloje, įskaitant atvejus, kai trečiosiose šalyse išmetamos ŠESD saugomos už Sąjungos ribų, jei taikytina nacionaline teise užtikrinamas nuotėkių aptikimas ir šalinimas taip, kaip pagal ES galiojančias teises nuostatas, o į nuotėkius atsižvelgiama, kad jie nebūtų įskaičiuojami į išmetamo teršalų kiekio sumažėjimą. Geologinės saugyklos, iš kurių nuotėkiai kartojasi, neturėtų būti patvirtinamos teršalams įleisti. Šiuo metu pareigos atsisakyti apyvartinių taršos leidimų išvengiama tik dėl pagal ES ATLPS išmetamų teršalų, saugomų saugykloje, kurią eksploatuoti leidžiama pagal Direktyvą 2009/31/EB. Yra galimybių bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu anglies dioksido surinkimo ir saugojimo srityje. Galimas būsimas ES ATLPS išmetamųjų teršalų saugojimo pripažinimas saugyklose, esančiose trečiosiose šalyse, kurių nesaisto ATLPS, priklausytų nuo to, ar jose yra lygiavertės sąlygos, kuriomis užtikrinamas nuolatinis saugus ir aplinkai nekenksmingas surinkto CO₂ geologinis saugojimas, su sąlyga, kad saugykla nenaudojama angliavandenilių gavybai didinti ir kad dėl tokio saugojimo bendras išmetamas teršalų kiekis sumažėja;
- (6) Siekiant užtikrinti šios metodikos nuoseklumą su Deleguotajame reglamente (ES) 2023/1185 nustatyta metodika atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui, tikslinga nustatyti taisykles, kurios užtikrintų, kad mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio ir atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio, gaminamų elektrolizeryje tuo pačiu laikotarpiu, taršos intensyvumas visada būtų vienodas ir kad energijos dalys, apie kurias pranešama, būtų nuoseklios;
- (7) įgyvendinant Europos žaliąjį kursą reikia greitai atsisakyti iškastinio kuro naudojimo elektrai gaminti. Tiek atsinaujinančiųjų energijos išteklių, tiek mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis padės pereiti prie švarios energijos. Kiekvienam iš jų taikytinos

³ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

metodikos, nors jų teisinis pagrindas skiriasi, turėtų derėti tarpusavyje ir jose turėtų būti atsižvelgiama tiek į technologinius ypatumus, tiek į ekonominį efektyvumą. Komisija turėtų kuo greičiau pradėti vertinimą, kokį poveikį turės alternatyvių būdų atsižvelgti, remiantis tinkamais kriterijais, į mažo anglies dioksido pėdsako elektros energiją iš branduolinių elektrinių įvedimas. Iki 2026 m. birželio 30 d. Komisija turėtų pradėti viešas konsultacijas dėl metodikos, kurioje nustatomi šie kriterijai, projekto. Be to, Komisija turėtų įvertinti elektros energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo vertinimo remiantis vidurkais poveikį ir pasekmes. Atliekant šiuos vertinimus būtina atsižvelgti į bendrą tokių metodų poveikį energetikos sistemai (įskaitant jos ekonominį efektyvumą ir jungiamųjų linijų užbaigimą), išmetamųjų teršalų mažinimo potencialą ir tai, kad svarbu išlaikyti vienodas sąlygas su elektros energija, gaminama tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, kaip apibrėžta Deleguotajame reglamente (ES) 2023/1184, taip pat į poreikį apsaugoti esamus projektus,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Šiuo reglamentu nustatoma metodika, pagal kurią apskaičiuojamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro, išskyrus perdirbtos anglies kurą, naudojimo.

2 straipsnis

Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl mažo anglies dioksido pėdsako kuro, išskyrus perdirbtos anglies kurą, naudojimo nustatomas pagal priede pateiktą metodiką.

3 straipsnis

Stebėsena ir peržiūra

Iki 2028 m. liepos 1 d. Komisija įvertina, kokį poveikį turės alternatyvių būdų atsižvelgti, remiantis tinkamais kriterijais, į mažo anglies dioksido pėdsako elektros energiją iš branduolinių elektrinių įvedimas ir elektros energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo vertinimo remiantis vidurkais įvedimas. Atliekant šį vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į tokių būdų naudojimo poveikį energetikos sistemai ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, taip pat į poreikį išlaikyti vienodas sąlygas su elektros energijos gamyba tik iš atsinaujinančiųjų išteklių. Komisija taip pat įvertina įvedinių taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis standartinių verčių, nurodytų priedo B dalyje, taikymo konkrečiose šalyse ar regionuose įvedimą. Vertindama kriterijų pakeitimus Komisija apsaugo esamus projektus.

4 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.
Priimta Briuselyje 2025 07 08

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN